

Rok XIV.

Nr. 1.

POŚLANIEC

Styczeń 1934.

MATKI BOSKIEJ SALETYŃSKIEJ

ORGAN
Ks. MIJONARZY
SALETYNÓW

Prenumerata
roczna 2 zł.

Konto P. K. O.
152.165

Treść zeszytu:

1) Narodził się nam Zbawiciel	9) Rozważania
2) Z listu Wiel. ks. Rektora ma- łego sem. w Betafo	10) Prawdziwe światło
3) Święto Rodziny	11) Rozmaitości
4) Potęga pieniądza	12) Siła dzieci
5) Wspierajmy powołania misjon.	13) Ze świata katolickiego
6) Wigilja emigrantów	14) Twórczość Matejki
7) Dobra nauka	15) Prześladowanie w Albanji
8) Z nowym Rokiem	16) Korespondencja „Posłańca“
	17) Nekrolog

P R O Ś B A.

Wydając styczniowy numer „Posłańca“ udajemy się z gorącą i serdeczną prośbą do naszych Drogich Czytelników o odnowienie prenumeraty na rok 1934.

Prenumerata wynosi dwa złote z przesyłką. — Nie jest to wcale wygórowana kwota — ale jeżeli kto z naszych drogich Czytelników zapomni wyrównać tę niepokaźną sumę, wprowadza w niemały kłopot Administrację, która musi regularnie wyrównywać koszty druku, papieru opakowania, przesyłki i t. p. co przecież z końcem roku czyni wielkie sumy.

Zechcą więc nasi Drodzy Czytelnicy, którzy tak bardzo i z całego serca pragną, ażeby cześć i chwała Marji Saletyńskiej rozeszła się po całej polskiej ziemi, wyrównać zalegającą opłatę prenumeraty za ubiegły rok 1933. O to prosimy gorąco w Imieniu Marji Saletyńskiej.

Jeśli każdy z naszych Drogich Czytelników uiszcza zaległą prenumeratę, wtenczas będziemy mieli środki do dalszego rozszerzania czci Marji Płaczącej. Nie zwlekajcie z uregulowaniem prenumeraty!

Drodzy Czytelnicy i Czciociele Marji Saletyńskiej **ROZSZERZAJCIE „POSŁAŃCA“**

niech i inni zakosztują Jej Przemóżnej opieki.

Uwaga: Bezpłatnie wysyłamy, w celach propagandy, dowolną ilość „Posłańca Matki Boskiej Saletyńskiej“.

Prosimy też o przysyłanie nam w tym celu

ADRESÓW PEWNYCH tak z kraju jak
i z zagranicy

Na zapytania donosimy, iż dawniejsze roczniki „Posłańca Matki Boskiej Saletyńskiej“ zupełnie wyczerpane.

POŚŁANIEC MATKI BOSKIEJ SALETYŃSKIEJ

Cały rok obcując z Wami myślą i sercem, Kochani Wielbiciele Marji Saletyńskiej i Czytelnicy Jej „Pośłańca“, cały rok troszcząc się o dostarczenie Wam szlachetnej i kształcącej rozrywki, a kochając Was serdecznie, choć nieznanych i rozprószonych szeroko w ten wieczór wigilijny, najpiękniejszy z całego roku, gdy, pod promieniami złotej gwiazdy, betlejemskiej cała rodzina w każdym domu skupia się koło stołu zastanego siankiem — w ten wieczór, pełny uroku i namaszczenia, gdy świat cały gotuje się do święcenia uroczystości Narodzenia Bożego, my, Księża Misjonarze Saletyni, jeszcze silniej i goręcej łączymy się z Wami sercem i duchem, a łamiąc się opłatkiem, przesyłamy Wam wszystkim, Waszym rodzicom, krewnym i znajomym, najserdeczniejsze życzenia, tak na te Święta, na ten nowy Rok, jak i na Wasze życie całe... wraz z gorącym podziękowaniem za rozpowszechnianie naszego pisemka, a zarazem czi i chwały Marji Saletyńskiej.

Oto Zbawiciel świata!

Narodził się nam Zbawiciel...

ie bójcie się, bo oto opowiadam wam wesele wielkie". Temi słowy, przed dziewiętnastu wiekami, zapowiedział Anioł biednym i prostym pasterzom narodziny na ziemi Boga Człowieka. Im pierwszym przyniósł tę radosną nowinę.

Mijają wieki od czasu, gdy z pól betlejemskich radosna wieść poszła w świat między ludzi. Radość, co miała serca napełnić dreszczem szczęścia, wyrwać dusze ze snu niewoli i upodlenia, co miała ludzi odrodzić, uszczęśliwić. Radujcie się! Wezwanie to tyle razy powtarza Kościół! Cały świat chrześcijański obchodzi uroczystość Bożego Narodzenia. Hymn radości i chwały rozlega się po świecie całym. — „Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli“. A naród polski w prastarych kolędach rzewnie Pana chwali:

Pan z nieba i z łona Ojca przychodzi,

Oto się z Marji dziś Jezus rodzi,

Laski przynosi, kto o nie prosi,

Odpuszcza grzechy, daje pociechy —

O Panie nasz święty, cud niepojęty!

Wesoła nowina idzie na świat cały, a pierwszy tę nowinę anioł z nieba pasterzom głosi. I rzekł im anioł: „Nie bójcie się, bo oto opowiadam wam wesele wielkie, które będzie wszystkiemu ludowi. Iż się wam narodził Zbawiciel, który jest Chrystus Pan, w mieście Dawidowem“ (Łuk 11, 10, 11).

Wesele dziś wielkie — narodził się Zbawiciel. Nowa era się zaczęła. Nadszedł dzień, w którym pragnienie ludzkości — „Aperiatu terra et germinet Salvatore“ — „Niech się otworzy ziemia i zrodzi Zbawiciela“ — zostały zaspokojone. Narodził się Zbawiciel, Drugą Osobą Trójcy Przenajświętszej stała się Człowiekiem, ażeby zbawić człowieka. Człowiek zbawiony, człowiek ocalony, z Bogiem pojednany, z Bogiem został zjednoczony. Stąd ta radość wielka, stąd wesele wielkie ludzkości całej na Boże Narodzenie.

Narodził się nam Zbawiciel, bo trzeba było zadośćuczynienia za obrazę Boga, potrzeba było odkupiciela za winę popełnioną, potrzeba było Zbawiciela, aby nas z niewoli grzechu wybawił. Kościół katolicki, według orzeczenia Soboru Trydenckiego, uczy, że pierwszy ojciec rodzaju ludzkiego, przestąpiwszy zakaz Boga, upadł z wysokiego stanu sprawiedliwości i świętości, w jakim został stworzony, a przestępstwo to nie tylko Adamowi szkodę przyniosło, ale i całej jego rasie; utracił najpierw dla siebie, a w następstwie i dla

nas, dary nadprzyrodzone, któremi był obsypany, a splamiony swoim nieposłuszeństwem, przekazał dzieciom nie tylko cierpienia i śmierć, czyli karę za grzechy, ale i sam grzech, który jest śmiercią duszy. A nakoniec Kościół uczy, że grzech pierwotny, w ten sposób przekazany, jest nieodłącznym i właściwym każdemu człowiekowi, dopóki nie zostanie zgładzonym przez zastosowanie zasług Jezusa Chrystusa. Takim jest dogmat katolicki, taka jest tajemnica naszej świętej wiary.

„Narodził się nam Zbawiciel, wszego świata Odkupiciel“ — i oto zaczyna się nowa era ludzkości — zaczyna się chwala Bogu i pokój ludziom. Ludzkość zapomniała o chwale i pokoju znaleźć nie mogła. I oto przychodzi Jezus — Dzieciatko Boże — tak pokorne, a tak dostojne, tak słabe, a tak potężne! I oto pierwsza nauka, jaka z nieba dla ludzkości przychodzi — Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój! Ma być przywrócona zgoda między Bogiem i człowiekiem, wina zmażana, obraza zadośćuczyniona, grzech odpokutowany. Bogu ma być przywrócona najwyższa suwerenność — prawo Boże ponad wszystkimi prawami ludzkimi. Chwała Boża przede wszystkim na wysokościach — a w chwale Bożej szczęście ludzkości. Takim jest najgłębszy sens naszej religii, najgłębsze jej znaczenie.

A tymczasem? Tymczasem największym grzechem czasów dzisiejszych jest to, że wiedza i nauka, szkoła i rodzina, polityka i sztuka chciałyby zapomnieć o Chwale Bożej. I jakże często zapominają — a z zapomnienia tego ileż niepokoju płynie na świat cały. Kiedy świat chrześcijański w złóbek Bożej Dzieciny dzisiaj wpatrzony, odwieczna pieśń Chwały musi być na nowo przypominiana, urzeczywistniona! Wiedza i nauka, szkoła i rodzina, polityka i sztuka muszą uznać najwyższą suwerenność Boga! Oto program Bożego Narodzenia Boskiej Dzieciny. Chwała Bogu na wysokościach — a poprzez Chwałę Bożą szczęście ludzkości całej.

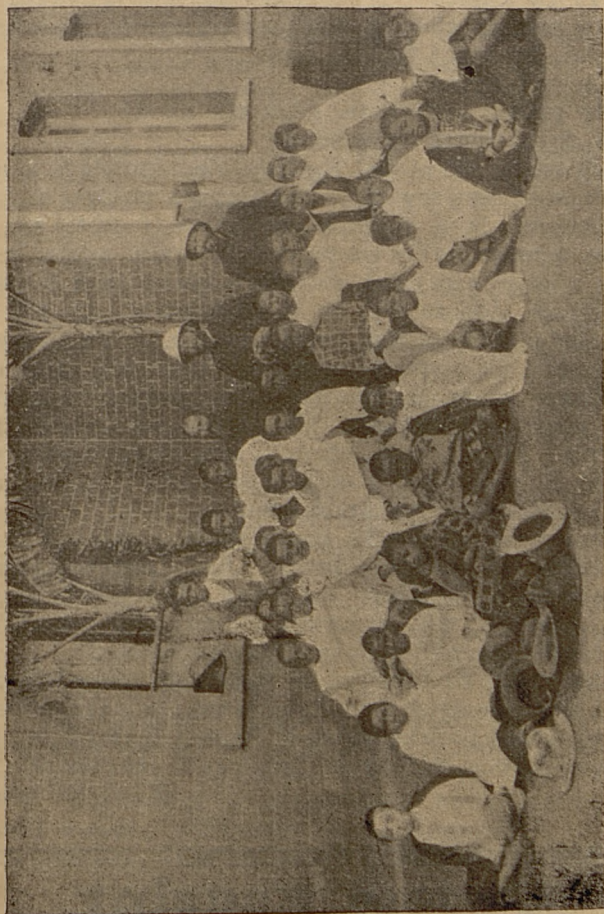
Z listu Wiel. Ks. Rektora Małego Seminarjum w Betafo (Madagaskar).

esoła wiadomość, jaką otrzymałem od Was, o pomocy materialnej dla naszych seminarzystów, usunęła mi z serca wielki ciężar. Naprawdę trapiłem się bardzo o utrzymanie naszych drogich kleryków. Ciekawa rzecz! Liczba kandydatów zwiększyła się wiele w tym roku, a tymczasem pomoc materialna i dochody się zmniejszyły. Żywność podrożała, i dlatego musiałem

zakupić ryżu o cenie wyższej, niż zeszłego roku. Po obliczeniach zauważam, że na utrzymanie i odzież przypada na jednego seminarzystę miesięcznie zaledwie dwa i pół dolara, tzn. rocznie 30 dolarów.

Według ustawy, rodzice powinni dać odzienie synowi, który wstępuje do seminarjum, zresztą więcej się od nich

Uczniowie Małego Seminarjum w Betafo.

Misje zagraniczne XX. Misjonarzy Saletynów. Madagaskar — Afryka.

nie wymaga, bo są przeważnie biedni, zwłaszcza w dzisiejszych czasach. Trzeba także zaznaczyć, że rodzice więcej się troszczą o powołanie swojego syna, gdy muszą coś dać, seminarzyści zaś więcej szanują odzież, otrzymaną z trudem z domu, niż tę, którą im da misjonarz.

Są jednak rodziny tak biedne, że nic nie mogą dać swemu

synowi, Przełożony więc musi go we wszystko zaopatrzyć. Zdarzało mi się, podczas roku szkolnego, że seminarzyści pożyczali sobie nawzajem ubrań, a że to jest zabronione przez regulamin, zapytałem się więc jednego, dlaczego to zrobił?

— Ojcie, odpowiedział mi, nie mam ubrania.

— Więc dlaczego nie piszesz po nie do rodziców?

— Pisałem już trzy razy, ale zawsze mi odpowiadają, że nie mają za co kupić!

Innym razem, starszy już seminarzysta przychodzi do mnie i prosi, by mógł iść do domu.

— Po co? pytam!

— By prosić o ubranie, gdyż nie mam!

— A to co masz na sobie?

— Ojcie, to nie mój! Rodzice nie odpowiadają na moje listy. Może, zobaczywszy mnie bez ubrania, prędzej mi je kupią.

Uważałem jego żądanie zasłuszne i puściłem go do domu. Ale o mało byłby nie powrócił z braku odzienia. Tylko przez swą stałość utrzymał po trzech tygodniach jakieś łachmany i wrócił. Zdarza się, że rodzice piszą, by syn wracał do domu, bo nie mogą mu kupić ubrania. Dlatego nie puszczam „synów” do domu i zniósłem częściowo artykuł regulaminu, który zabrania chodzenia w pożyczanym ubraniu. Lecz i to wiele nie pomaga, jak łatwo do zrozumienia, bo kasa ubożeje. Jest jednak, oprócz mej kasy, niewyczerpana Opatrzność Boża i jeżeli Pan Bóg powołuje i chce dla siebie przyszłych kapłanów, nie opuści nas.

W tym roku 1932–33 nasze małe seminarjum zrobiło krok naprzód, bo oprócz jednego Ojca Europejczyka otrzymało dwu innych. Zeszłego roku był tylko jeden nauczyciel, teraz jest czterech, tak, że nawet gimnastyka nie będzie pominięta. Liczba alumnów dosięgła sześćdziesiątki.

Ufamy więc, że Opatrzność Boska nie zawiedzie naszych modlitw i dziękujemy sercom życzliwym i hojnym, które przez swą miłość chrześcijańską dadzą P. Bogu i Kościołowi nowych kapłanów, a Afryce własnych, tubylczych misjonarzy.

X. J. Michaud m. s.

Święto Rodziny

oże Narodzenie w Polsce, od szeregu wieków, jest świętem polskiej rodziny. W dniu wigilijnym, skoro tylko na niebie pierwsza zabłyśnie gwiazda — obyczajem prastarym, przy stole załanym siankiem, w domu polskim zbiera się cała rodzina gospoda-

rza i wszyscy domownicy, by, wspominając przyjście Zbawiciela na świat — dzielić się białym opłatkiem, symbolicznym znakiem jedności.

W dniu tym spieszą, nieraz z bardzo daleka, do rodzinnych gniazd dzieci i wnuki, by uścisnąć starych rodziców i dziadków. Nieobecność kogokolwiek z członków rodziny budzi smutek. Niejedna łza serdeczna spadnie na biały obrus, bo ten lub ów bliski wrócić nie może — lub nigdy do wieczery wigilijnej nie zasiędzie.

Od pałaców, sterczących dumnie, do najlichszej lepianki — ten sam w Polsce obyczaj, bo Polska to stary kraj o dawnej kulturze słowiańskiej, od lat tysiąca chrześcijański i katolicki.

Przy żłóbku Bożego Dzieciątka, które przyszło do nas w ubogiej stajence, by odkupić całą ludzkość — nucąc nasze przepiękne kolędy, nieznane u innych narodów, wszyscy Polacy czujemy się jedną wielką rodziną, przeżywającą wspólnie radości i troski.

Przy opłatku zwykliśmy przebaczać sobie wzajemnie urazy, puszczać w niepamięć winy — bo w chwili, gdy się Chrystus rodzi — musimy mieć serca miłości pełne, pełne nadziei i wiary w lepsze jutro swoje, swej rodziny i swego narodu.

Oplatek wigilijny i kolenda na cześć malutkiego Jezusa — były więzłem mocnym, zespajającym nasz ujarzmiony i często rozprószony naród w czasach upadku politycznego. Ten sam obyczaj, w odrodzonej Polsce, wzmacnia rodziny, przeciwko której świadomości występują wrogowie naszej wiary i naszego plemienia, a nieświadomie działają wspólnie z nimi i nasi własni bracia.

Dziś, w naszej Polsce, wśród bardzo wielu ważnych potrzeb, na czoło wysuwa się jedna: konieczność usunięcia wewnętrznych waśni, które nas osłabiają i niszczą.

I właśnie dziś, w obliczu Bożego Dzieciątka, w dniu święta rodziny polskiej, dobrze jest pamiętać o tem, dobrze jest mieć świadomość tej rany, którą musimy leczyć, by odzyskać zdrowie, bo niestety doszło do tego, że, i przy wspólnym wigilijnym stole, zasiadać będą ludzie, kryjący wzajemnie niechęć polityczną do najbliższych.

Niechże stół, siankiem usłany, niech tradycyjny oplatek — nasuną nam myśl prawdy pełną, że jesteśmy w nieprzerwanej łączności z poprzednimi pokoleniami, które, tak samo, jak my, witały żłóbek Zbawiciela kolendą polską... i że następne pokolenia czynić to będą, bo być muszą Polakami. Niechże dusza narodu głuchą pozostanie na obce podszepty i niech czystym pozostanie obyczaj polski — dawne wieki z teraźniejszością łączący, obyczaj wykąpany w krynicy chrześcijańskiej cnoty, w przykładzie Boga Człowieka czerpiący wzory pragnień i czynów.

Niechaj wionie na kraj nasz cały prąd odrodzenia duchowego, niech naród stanie się naprawdę jedną rodziną chrześcijańską, w której nie masz zatwardziałości grzechu i nienawiści, w której zły czyn ludzki nigdy nie znajdzie poparcia i uznania.

W tem wielkiem pragnieniu niech nas do szczęśliwych dni doprowadzi betlejemską gwiazda, a Boże Dziecię niech rączką swą błogosławi krainę miłą, która jest naszą Ojczyzną, domem naszego narodu — Polską.

Potęga pieniądza.

Kardynał Newman, znany konwertyta angielski, przebywał niejednokrotnie w towarzystwie swych dawnych przyjaciół protestantów. Często zwierzały mu się ze swych trosk duchownych, wahań poglądów.

Jeden z nich odezwał się do Newmana w te słowa: — Jestem przekonany o boskości Kościoła Katolickiego, ale jakaś niewidzialna siła i niewytłumaczona odraza wstrzymuje mię od ostatecznego kroku.

Uśmiech, pełny smutku, zakwitł na ustach kardynała, który, doskonale znając swego przyjaciela, zdawał sobie sprawę z trudności, powstrzymujących go od przejścia na katolicyzm. Mowa czasem zawodzi. Otóż kardynał wziął kartkę papieru, napisał słowo Bóg i dał mu do odczytania.

— Co napisałem? — Bóg. — Dobrze, odrzekł Newman, poczem położył na papierze monetę złotą, zakrywając nią napisany wyraz i dodał: a teraz co czytasz? Nieszczęśliwy zrozumiał i spuścił głowę.

Pozyskanie choćby jednego nowego prenumeratora dla naszego „Posłańca Matki Boskiej Saletyńskiej” jest czynem apostołskim.

Wspierajcie powołania misjonarskie.

kościół Chrystusowy — to najwspanialsze najdonioślejsze, najczęściej uderzające zjawisko w dziejach świata, to olbrzymia potęga, jakiej drugiej niema na ziemi. Wszystko tu każe się domyślać jakiejś wyższej, nadnaturalnej siły. Bije w nim jakieś tajemnicze źródło wiecznego piękna i nieśmiertelnej młodości. Już dwudziesty wiek mija, jak ten Kościół Boży walczy, rozszerza się, a wśród prześladowań staje się silniejszy, bo bramy piekielne nie zwyciężą go... Światło prawd wiary Chrystusowej, ogień miłości Bożej roznieca ten Kościół w duszach pogrążonych w cieniach niewiary, bałwochwalstwa, na tych rozległych niwach misyjnych, a czyni to przez swych wysłanników *kapłanów-misjonarzy*...

Niewszyscy mogą być misjonarzami, ale każdy może, jeżeli tylko chce prawdziwie i szczerze, nieść pomoc tym, którzy szerzą królestwo Chrystusowe w świecie pogańskim, **przez modlitwę, ofiarę!**

Księża Misjonarze Saletyni pracują na przeróżnych placówkach misyjnych, a także i na dalekim Madagaskarze, gdzie Stolica święta powierzyła im dwa wikaryaty na tej wielkiej wyspie, pracują wśród naszych braci wychodźców. Ażeby zadośćuczynić prośbom, zewsząd nadchodzącym — trzeba mieć księży misjonarzy.

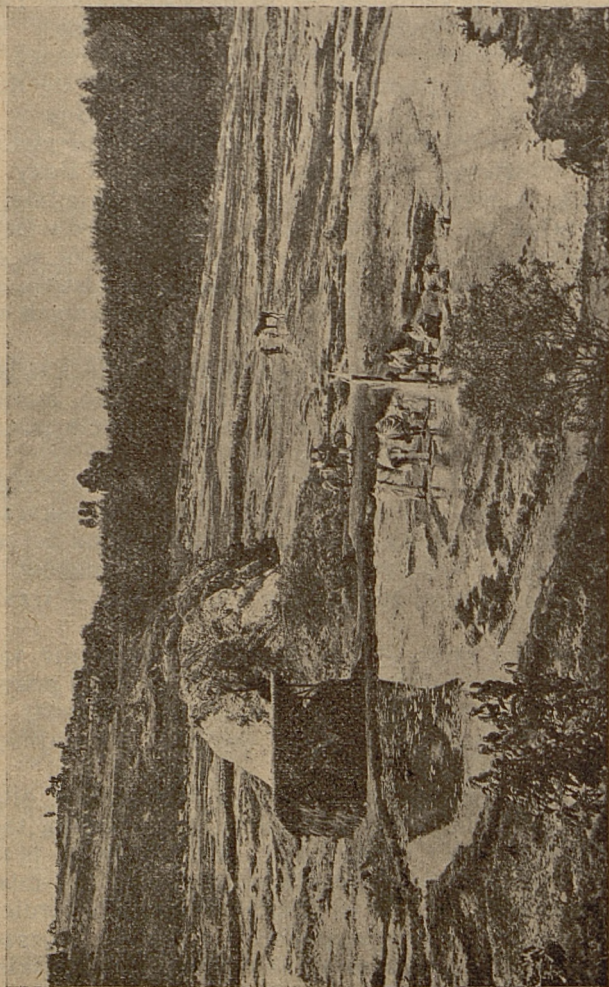
Powołań nie brak, — ale trzeba to powołanie zabezpieczyć, utrzymać, wykształcić na dzielnych, pełnych poświęcenia misjonarzy. Wszystko to czyni ofiarność i hojność Dobrodziejów naszych dzieł; oby tylko znalazła jak najwięcej naśladowców...

Niech Marja Saletyńska wzbudza dusze pełne ofiarności, dzięki którym moglibyśmy prowadzić nasze dzieło, tak polecane przez Ojca św. Piusa XI tj. wychowywać przyszłych misjonarzy i pracowników na niwie rozległych pól misyjnych.

Liczymy więc na Waszą pomoc, Współpracownicy Saletyńscy, wzywamy Waszego wsparcia i ofiary. Rozszerzajcie nasz „Poślaniec“, a przez to i cześć Marji Saletyńskiej. Otańczajcie opieką Związek Mszalny M. B. Saletyńskiej, zjednajcie mu jak najwięcej członków!

Wam i Waszej trosce o wychowanie przyszłych misjonarzy, mających głosić chwałę Chrystusa i Marji, polecamy tak zwany „Grosz na powołania misyjne“. Każdy będzie tu mógł przyjść z pomocą, nawet najbiedniejszy, gdyż modlić się o powołanie misjonarskie i złożyć grosz, to prawie każdy potrafi.

Nie zapomínajcie o „Chlebie codziennym“ dla naszych przyszłych misjonarzy, kształcących się w zakładzie misyjnym w Dembowcu. Pomyślcie o tem, że karmicie tych, którzy pod sztandarem Marji Saletyńskiej mają, w przyszłości, jako

„KRAJOBRAZ“

Misje zagraniczne XX. Misjonarzy Saletynów — Madagaskar-Afryka.

misjonarze, dać pokarm Boży душom, łaknącym wiary i miłości Chrystusowej!...

Wspierajcie powołania misjonarskie!

Kto rozszerza „Pósaníec M. B. Saletyńskiej“ dopomaga równocześnie misjom katolickim.

WIGILJA EMIGRANTÓW.

tatek nasz holenderski „Zelandja“, mieszczący na swoim pokładzie przeszło 1.000 pasażerów, w tem 300 amigrantów z Polski, po kilku dniach podróży, przybył do portu Lizbony (ostatniego na kontynencie Europy).

Pomimo, że był to dzień 20 grudnia, pogoda była prawie wiosenna. Port, malowniczo położony i tarasowo rozbudowany, kąpał się w słońcu, zdala było widać zieleniejące się jeszcze pastwiska i pasącą się na nich trzodę.

Po 6 godzinnym postoju, okręt nasz, zabrawszy ostatnich pasażerów z Europy, ruszył ku wyspom Kanaryjskim i ich portowi Los Palmos, ażeby, po opuszczeniu tegoż, przez 7 dni płynąć po Atlantyku, mając przed sobą morze, a nad sobą tylko niebo.

Jak długo płynęliśmy wzdłuż wybrzeża Europy, a w szczególności obok malowniczej i górzystej Hiszpanji i Portugalji, obsianej gęsto rybackimi osiedlami, latarniami morskimi i przepięknymi portami, Emigranci nasi, dla których te czarujące widoki były nowością i którzy mieli czem zająć umysł i oko, byli naogół pogodni i spokojni. Dopiero, kiedy opuściliśmy brzegi Europy i znaleźliśmy się na pełnem morzu, nastroj i humor w szczególności starszych wiekiem emigrantów zmienił się. — Sposepniali. Zaczęła ich ogarniać jakaś niepewność, troska i tęsknota za krajem, tembardziej, że zbliżały się święta Bożego Narodzenia i Wigilja, tak droga dla każdego Polaka, a budząca zawsze refleksje i wspomnienia.

Wprawdzie ja, jadąc w celu pracy kulturalnej i propagandowej wśród wychodźstwa naszego w Brazylii i mając przytem powierzoną sobie przez Urząd Emigracyjny misję opiekowania się wychodźcami w czasie podróży morskiej, codziennie schodziłem do kajut i na pokład III klasy, ażeby dowiedzieć się, czy nie dzieje się im jakaś krzywda ze strony zarządu okrętu oraz służby, wprawdzie często urządzałem dla nich pogadanki, rozdawałem książki do czytania, które wzięłem jako dar Macierzy Szkolnej z Warszawy, dla diatwy polskiej w Brazylii, jednak mimo wszystko spotkałem tu i ówdzie na pokładzie postacie skulone, posępne i zapłakane. Pierwsze objawy nostalgji.

Coraz częściej zapytywano mnie, czy będzie Msza św., a kiedy oświadczyłem, że na okręcie niema księdza, i że czasem tylko, przygodnie jadący ksiądz odprawia nabożeństwo,

i to tylko w niedostępnej dla nich I-szej klasie, posmutnieli jeszcze bardziej.

I mnie ogarnęła jakaś cicha tęsknota, że tam moi najbliżsi gotują się do Wigilji, stroją choinki, a my tu zdala od Ojczyzny, na pełnem morzu, w drodze do dalekich krajów, pozbawieni jesteśmy tej radości. I wnet błysnęła mi myśl. — W pierwszej klasie na naszym okręcie, wśród pasażerów znajduje się ksiądz Karmelita z Santos w Brazylii O. Maurycy Lanz, którego przed dwoma dniami poznałem i który z Amsterdamu wraca do Południowej Ameryki.

Postanowiłem uprosić go, ażeby dla naszych emigrantów w dzień Wigilji odprawił Pasterkę. Ponieważ mówił po niemiecku, łatwo było mi z nim się porozumieć. Przedstawiłem mu, że Polacy są narodem bardzo religijnym i że święto Bożego Narodzenia i Wigilja jest dla nich niejako świętem rodzinnem, a gdy jeszcze podkreśliłem, że Msza św. w tym dniu przyniesie im pociechę religijną, ukoi ich troski i pozwoli zapomnieć o swoim domu — zgodził się. Chodziło tylko o sposób zrealizowania tego postanowienia.

Po krótkiej dyskusji postanowiliśmy urządzić Pasterkę na otwartym pokładzie III klasy. Wiadomość tę przyjęli nasi z wielką radością. Równocześnie uprosiłem komisarza, ażeby zezwolił nam na wspólne spożycie wieczerzy wigilijnej.

Od tej chwili zapanował wśród nich niebywały ruch. Zdawało się, iż wstąpiło jakieś nowe życie.. Młodzi i starsi czynili wszelkie możliwe przygotowania, ażeby godnie wystąpić w dniu Wigilji i Pasterki.

Nadszedł oczekiwany dzień. O godzinie 7 mej wieczorem zebrali się nasi emigranci w jadalni, ażeby wspólnie spożyć wieczerzę.

Udałem się i ja również, ażeby z nimi spędzić ten wieczór. Kiedy wszedłem, ogarnęło mnie wzruszenie. Na wielkim stole stał krucyfiks między dwoma świecami oraz leżały opłatki, które przypadkowo jeden z emigrantów wioził ze sobą. Nastąpiła chwila milczenia...

Zanim podzieliłem się z nimi opłatkiem, przemówiłem, podnosząc, że religja i modlitwa są największą pociechą wśród ciężkich chwil życia, że nie należy upadać na duchu, lecz poddając się pod opiekę Boga, prosić Go jedynie, ażeby pomógł do wykonania naszych zamiarów i planów, a zarazem o szczęśliwy kiedyś powrót do rodzinnego kraju, kilka kobiet wybuchnęło spazmatycznym płaczem. Snać w duszach ich odżyły wspomnienia o rodzinnej chacie i wieczerzy wigilijnej.

Zasiedliśmy do stołów, zastawionych skromnie, bo tylko rybą, niewybrednem pieczywem oraz winem. Po spożyciu wieczerzy zaśpiewaliśmy kilka kolend i roześliśmy się, ażeby o północy być na Pasterce.

Noc była cudna, cicha i księżycowa. Na pokładzie czyniono przygotowania — zdjęto plandekę, chroniącą przez dzień od skwaru, ustawiono ruchomy ołtarzyk oraz lichtarze.

Już przed dwunastą zaczęli napływać z kajut gromadkami nasi emigranci Polacy i Rusini, a nawet Włosi, Hiszpanie i Portugalczycy oraz pasażerowie katolicy z I i II klasy. — Wreszcie przybył kapitan i komisarz okrętu.

Punktualnie o 12-tej ksiądz Karmelita, odziany w lśniący ornat, w otoczeniu kilku chłopców Holendrów, w białych komżach, z płonącymi świecami w ręku, rozpoczął Mszę św. — Ja zaś z pokładu I szej klasy, o piętro wyżej, przy akompaniamencie pianina i skrzypiec, śpiewałem nasze kolendy polskie, rozpoczynając od naszej ulubionej „Bóg się rodzi, moc truchleje“.

I poleciała nad Atlantykiem ta polska kolenda... Zapanaowała uroczysta, pełna skupienia cisza, przerywana tylko miarowym odgłosem śruby okrętowej. Zdawało się, że Stwórca, któremu posłuszne jest niebo i ziemia, nakazał także ciszę morzu. Na dolnym pokładzie, klęcząc modliły się gorąco rzęsz naszych emigrantów z oczyma pełnemi łez.

Patrząc na te rozmodlone postacie, nie mogłem oprzeć się wzruszeniu. Śpiewałem jednak dalej i zdawało mi się chwilami, że mam jakąś nadludzką siłę, że głos mój przebija gdzieś te niebiosy i leci przed tron Boga, prosząc o lepszą dolę dla nich. Ksiądz Karmelita kończył już drugą Mszę św., kiedy po falach Oceanu płynęły jeszcze słowa kolendy: „Jezus malusienki, leży nagusienki...“

Pasterka skończona. — Emigranci zwolna rozchodzą się na spoczynek, a z twarzy ich bije jakieś dziwne ukojenie i pokój....

Pod wpływem przeżytych wrażeń nie myślałem nawet o wypoczynku. Usiadłem na pokładzie i patrząc na cudną toń, oświetloną blaskami księżyca, zadumałem się, a myśl moja pobiegła hen, daleko do Ojczyzny, domku rodzinnego, do Karpat, szumiących, świerkowych borów i górskich wartkich potoków...

Tak przeżyłem jeden z najpiękniejszych i nigdy niezapomnianych dni mojego życia.

Piotr Romanowski.

Każdy z naszych Drogich Czytelników
niech pozyska JEDNEGO, a wysokość
nakładu się podwoi!

DOBRA NAUKA.

 Wydzwonił po południu. W małym, niskim domku siedziała średnich lat kobieta; wokoło niej bawiło się kilkoro dzieci. Dziecinne twarzyczki raz po raz zwracały się ku matce, która smutna, pogrążona w myślach, nie zwracała uwagi na swe maleństwa. Nagle podniosła się z ławki, wzięła pusty garnczek, owinęła go i wyszła. W kilka minut stanęła przed drzwiami karczmy. Zawahała się — na chwilę. Pchnęła lekko jedno skrzydło i znalazła się w ciemnej, przedymionej, pełnej zapachu alkoholu izbie. Odnalazła wzrokiem męża i podchodząc do niego, rzekła: Przyniosłam ci obiad, będąc pewna, że praca nie pozwoli ci spożyć wspólnego posiłku z nami. Po tych słowach cicho odeszła. Mąż począł się śmiać, pragnąc zatuszować niemiłe wrażenie i pokryć uczucie wstydu. Chcąc przed kolegami zatrzeć ślad bytności żony, gorąco zaprasza ich do przyniesionego co dopiero obiadu. Podnosi pokrywę zdumienie graniczące z przerażeniem maluje się na jego twarzy — na dnie pustego garnka znajduje się skrawek papieru ze słowami: „Smacznego — taki sam posiłek żona twoja i dzieci mają w domu“.

Z Nowym Rokiem.

Minął rok ubiegły, rok 1933, przepadł w falach wieczności i nigdy już nie wróci. Jaki to był rok i dla nas i dla rodzin naszych, jaki dla Kościoła i narodu naszego, o tem wiemy wszyscy.

Jaki będzie ten Rok Nowy 1934, o tem tylko sam Bóg wie na niebie. W każdym razie to można już dziś powiedzieć, że Nowy Rok szczęśliwy lub mniej szczęśliwy, w wielkiej mierze od nas samych i od naszego życia będzie zależał...

 A teraz, Drodzy Czciciele M. B. Saletyńskiej, zastanówmy się nad tem, jaki będzie dla nas ten Nowy Rok 1934 pod względem naszej pracy nad rozszerzaniem czci i chwały Marji Płaczącej?... Wszystko zależy od tego, czy nam Bóg pobłogosławi, czy Marja Saletyńska nam pomoże. — Ta pomoc Boża i opieka Marji zapewniona — najważniejsza rzecz to nasza współpraca z łaską Bożą.

Dołączmy starań, podwójmy nasze wysiłki, rozognijmy nasz zapał w tym Nowym Roku i powiedzmy sobie szczerze i z przekonaniem w sercu: „Muszę, tego roku, zjednać choćby jednego Czciciela Marji Saletyńskiej, choćby jednego prenumeratora „Posłańca“, będą szerzył cześć Marji Płaczącej, opowiadał Jej

Zjawienie — jednym słowem spełnij rozkaz Marji: „a więc moje działki opowiedźcie to wszystko mojemu ludowi“.

Tym wszystkim, którzy nam przez cały rok ubiegły dopomagali w rozszerzaniu „Posłańca“, wyrażamy przy schyłku tego roku najserdeczniejszą wdzięczność, z gorącą prośbą, by nas nadal wspomagali, by z podwójną gorliwością zabrali się do dzieła, pomagając nam do rozszerzania czci Marji Saletyńskiej, do kształcenia nowych misjonarzy — bo tysiące milionów dusz nie zna światła prawdy objawionej — by, nam przy końcu tego starego roku, a u progu nowego, nie tylko zostali wiernymi, ale nam pomogli liczbę prenumeratorów podwoić, nawet potroić.

Niech Wam Marja Saletyńska dopomaga i błogosławi w tej pięknej i zasługującej pracy, mając Was ustawicznie w Swej nacierzyńskiej pieczy!

ROZWAŻANIA.

Nad nami gwiazdy, planety, słońce, księżyc; wspaniałe konstelacje Wagi, Niedźwiedzicy, Kasjopei; powyżej — droga mleczna, utkana miliardami i miliardami słońc... A jeszcze wyżej mgławice: Orion, zwinęty w pyszną spiralę białego puchu...

Dość!... A co dalej?

Dalej — nowe systemy światów, nowe planety, mgławice i słońca... aż wreszcie — Niebo i Pan wszech rzeczy — Bóg.

Tak sobie wyobrażamy Pana Boga daleko hen w Niebiosach, groźnego, siedzącego na tronie, na granicy światów.

A zapominamy, że On nie tylko Najpotężniejszy, nietylko Król i Władca, ale także Najdobrotliwszy i — Wszędzieobecny. To Duch najdoskonalszy, Który przenika wszystko, i Który, aby być spostrzegalnym dla zmysłów naszych, zamknął się w Eucharystji. żywy i przytomny... I stał się Pokarmem żywota wiecznego dla dusz naszych...

„A oto Ja jestem z wami po wszystkie dni, aż do skończenia świata.“

Nie szukajmy Boga tak daleko, za gwiazdami, ale szukajmy Go w Eucharystji i — sercach naszych.

W sercach czystych, nieskalanych grzechem.

I sercach, które szczerze pragną być czystymi, choć jeszcze słabe i niedołężne, ale ufne i miłujące.

Pracujmy nad sobą, nad wyrobieniem ducha swego; pracujmy i módlmy się.

Bo my się modlimy o zdrowie ciała i o chleb powszedni; ale tak rzadko — a może nigdy? — modlimy się o zdrowie duszy naszej...

Bo, — jak powiedział pięknie jeden z pisarzy, — „jeśli nie znajdziemy Boga w sercach naszych, — nadarmo szukalibyśmy Go w błękitach nieba...“

Prawdziwe światło.

ciągu swego, na wiele już tysięcy lat liczącego się, bytowania na ziemi, używał i używa człowiek najróżnorodniejszych źródeł światła do rozpraszania ciemności. Poza słońcem, księżycem i gwiazdami, używa ognia, ogniska, luczywa, oliwy, nafty, świec, gazu świetlnego i elektryczności, która do dziś uchodzi za najpożytejsze przez ludzi wynalezione źródło światła.

Jak mroki ciemności nocnych, tak i mroki myśli ludzkiej, zagadki i trudności życia, usiłował sobie człowiek oświecić różnemi ideami, różnemi myślami i celami przewodniami.

My chrześcijanie-katolicy za takie światło przewodnie naszego życia uważamy wiarę, objawioną nam przez Boga. Do dziś dnia istnieje jeszcze odłam ludzi, którzy żywią to przekonanie, że wiara jest potrzebna tylko dla ludzi prostych, dla tej różnorodnej materjalnej, czy duchowej biedoty, której życie szare, w ciągłym oczekiwaniu na spełnienie się obietnic wiary, będzie się zdawało jako takó znośnem i będzie mieć blaski jakiegoś uroczego oczekiwania na jaśniejsze jutro, które przyjdzie jeśli nie przed grobem, to napewno poza grobem. A tak, zwana „lepsza sfera” potrafi sobie wiarę zastąpić przez co innego, więcej praktycznego, bliższego, ziemskiego np. przez rozległą naukę, majątek, użycie życia dowoli i jeszcze inne rzeczy. I wielu ludzi, zwłaszcza tych ludzi płytkich, niemyślących, choć się gwałtem do inteligencji chcą zaliczać, uważa te, dopiero wymienione, rzeczy za wystarczające, by im były gwiazdą przewodnią życia, by im pustkę życia zapełniły. Umysły zastanawiające się, głębsze, (o! iluż to na szczęście i wśród sfer najniższych jest takich głębokich, mądrze i logicznie myślących umysłów) nie łudzą się ani na chwilę, by te ziemskie drobiazgi, którym na imię majątek, nauka, użycie, sława, potęga gospodarcza, mogły dać ludziom pełne światło w życiu i szczęście na ziemi. Gdyby te drobiazgi człowiekowi myślącemu wystarczyły, to nie miał byśmy tylu ludzi, co, przy całej swej głębokiej wiedzy, dopiero w Ewangelji odkryli uzupełnienie swej nauki, to nie mielibyśmy tylu, po ludzku sądząc, głuptasków, co rzucili majątki i zamienili je na majątek łaski Bożej i życia bogobojnego, to nie mielibyśmy tylu Augustynów i Magdalen, nie mielibyśmy tylu Kostków, Alojzów i Teres. I nie mielibyśmy także Trzech Króli, tych trzech mędrców z pogańskiego wschodu, co, mając podłostatkami wiedzy ludzkiej, władzy i panowania — tem wszystkiem się nie zadowolili, lecz zdaleka szli za gwiazdą Bożą, aż przyszli do Chrystusa i „uradowali się radością bardzo wielką i upaśli-

szy, pokłonili się Jemu". I nic dziwnego, że się uradowali radością wielką, gdyż tu dopiero znaleźli uzupełnienie swej wiedzy, majątku i szczęścia.

Jakże wdzięczni byli gwiazdzie przewodniej! Jakże mądrymi byłiby ludzie, rodziny, społeczeństwa i narody, gdyby

Misjonarze w Sakalawji — nowym wikarjacie na Madagaskarze

Misje zagraniczne Księża Misjonarzy Saletynów.

poszły za przewodnią gwiazdą... wiary. Ona potrafi oświecić wszystkie, nawet najbardziej zawikłane sprawy ich życia pojedynczego i społecznego. Bo gwiazda wiary, to światło Boga. A kto nie idzie za światłem Boga, ten skazuje się na błąkanie po bezdrożach.

ROZMAITOŚCI.

Centrala Akcji Katolickiej na całe Niemcy ma powstać w Düsseldorfie. Asystentem kościelnym tej nowej organizacji został kard. dr. Schulte z Kolonii. Organem centrali będzie miesięcznik „Kirche und Volk“ (Kościół i lud).

W N. Jorku zakazano manifestacji niemieckiej z obawy demonstracji ludności przeciw Niemcom i hitlerowcom.

Dzieło o Tadeuszu Kościuszcze jako prezent dla Roosevelta. 13 października, rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki, uroczyste obchodzi cała Ameryka. Specjalna komisja ofiarowała prezydentowi Rooseveltowi dzieło dotyczące życia i działalności tego wielkiego Polaka: „Złote wspomnienia”. Kościuszkę nazwano w przedmowie, nieporównanym obrońcą praw wolności“.

Generalne zebranie św. Kongregacji Obrzędów rozpatrzyło dwa cuda do kanonizacji bł. Ludwika Demarillac, który zmarł w r. 1660 i była beatyfikowana w r. 1920 przez Benedykta XV. Kanonizacja oczekiwana jest na wiosnę.

Katolicka szkoła dziennikarska w Hiszpanii, założona przez znany dziennik madrycki „El Debate“ wzbudziła wielkie zainteresowanie. Zgłosiło się 322 kandydatów w wieku od 14 — 55 lat najrozmaitszego stanu i zawodów: inżynierowie, lekarze, prawnicy, oficerowie, studenci wyższych zakładów naukowych, nawet aktorzy i oficerowie policji, oraz około 50 uczniów z ukończoną szkołą średnią.

Emigracja z Polski we wrześniu wyniosła 1776 osób do krajów zamorskich (w tem 1251 do Palestyny), wróciło 302. Do krajów europejskich wyjechało 1368 (w tem 117 do Francji) wróciło 933 (648 z Francji).

Powierzchnia uprawy 5 ziemiopłodów wynosiła w r. 1933 ogółem 13 milj. 622 tys. 200 hektarów, tj. 8,2% mniej, aniżeli przed 2 laty. Obszar pszenicy wyniósł 1 milj. 693 tys. 900 ha, żyta — 5 milj. 971 tys. 800 ha, owsa — 2 milj. 203 tys. ha, ziemniaków — 2 milj. 748 tys. 400 ha. Naogół obszar tych 5 ziemiopłodów zmniejszył się o 1 milj. 300 tys. hektarów.

Przestrzeń zajęta w Polsce pod uprawę winogron wynosi 120 hektarów. Zasadzono na niej około 150 tys. krzewów.

Swastykę zamiast krzyża umieszczono w miejscowości Mainbernheim, na szczycie wieży kościoła protestanckiego.

Aresztowano księdza katolickiego w Stappenbach w Bawarii za to, że zabraniał dzieciom swojej parafii wstępować do organizacji młodzieży hitlerowskiej i że oddziaływał w tym duchu na rodziców.

Fanatyzm antyreligijny w Meksyku wzmożł się ostatnio. Gubernator Osorio polecił członkom partji rządowej, by wskazywali te wszystkie osoby, które przeciwstawiają się ustawom antyreligijnym. Równocześnie komitet bezbożników meksykańskich powziął uchwałę, domagającą się zniesienia wolności wiary i sumienia. Stowarzyszenia katolickie założyły energiczny protest.

W Persji OO. Dominikananie angielscy objęli nową placówkę misyjną na południową Persję, z siedzibą w Sziraz. Persja liczy około 65 tysięcy katolików, z czego blisko 60 tysięcy należy do obrządków wschodnich. Duszpasterstwo wśród 5 tysięcy katolików łacińskiego obrządku sprawuje 20 księży europejczyków. W r. 1931 Ojciec św. wysłał do Persji w charakterze delegata Apostolskiego ks. Egidjusza Lari.

Nowy „mahdi“ w Egipcie sprawia władzom egipskim wiele kłopotu. Nowy „prorok“ (mahdi) muzułmański w osobie hindusa Ahmahdisa wędruje po Egipcie wygłaszając nauki. Prawowierni mahometanie gwałtownie występują przeciw niemu, władze egipskie niejednokrotnie muszą brać go w opiekę.

Japonja ogłosiła, że rozpoczyna zbrojenia bez ograniczeń, aby mieć zapewnioną obronę przeciw Rosji i Stanom Zjedn. (nazywa się to delikatnie: na Dalekim Wschodzie i na Oceanie Spokojnym).

O. Volters, przełożony misji Rubaga Hill w Kampala (Afryka) do-wiedziawszy się, że kilku chrześcijan zostało dotkniętych chorobą za-kazną, natychmiast pospieszył do nich, by im udzielić Sakramentów św. Poświęcenie przeplacił życiem: zaraził się i zmarł po kilku dniach. Pra-cował w Ugandzie przeszło 30 lat.

Lekarka angielska, panna Eodyn Connolly, która przez 10 lat opie-ką otaczała chorych na różnych placówkach misyjnych Ugandy (Afryka), wstąpiła dwa lata temu do Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek. Po zło-żeniu ślubów wróciła obecnie jako siostra Marja do Ugandy, gdzie kie-ruje szpitalem w Nkokonjeru, a prócz tego zajmuje się trędowatymi w Nyenga.

Rzym — milionowym miastem. Liczba mieszkańców wynosiła pod koniec września r. b. 1,007 800.

W Madrycie doszło do gwałtownych wystąpień komunistów prze-ciw modlącym się w kościołach. Tym, złożony z mętów wielkomiejskich, napadł w śródmieściu na wiernych, wychodzących z kościoła po nabo-żeństwie różańcowem. Po zaciętej walce napastników odparto.

Kongres hiszpańskiej młodzieży katolickiej. W Toledo odbył się wiel-ki kongres katolickiej młodzieży hiszpańskiej przy udziale zgórą 500 de-legatów. Ruch katolicki wśród młodzieży hiszpańskiej stale wzrasta, a cy-fry sprawozdania wykazują prawie 100% przyrost członków od ostatniego kongresu. Zaniepokojeni wolnomysłwiciele i masoni na czas kongresu wy-wołali strajk generalny.

Na zboczach Montblanc niedaleko od Chamonix na wysokości 1 500 m nad poziomem morza, zostanie wzniesiona olbrzymia statua „Chrystusa-Króla — Księcia Pokoju“. Monumentalny ten posąg będzie należał do rzędu największych pomników na świecie (wraz z cokołem 30 m. wy-soki) i będzie widoczny z odległych szczytów górskich. Poświęcenie ka-mienia węgielnego już się odbyło. Projektował statwę rzeźbiarz Serraz.

Zdziczały człowiek w Bułgarii. Podczas polowań w Gabrowo w oko-licach przełęczy Szyпка odkrył jeden z myśliwych wielkie gniazdo na drzewie, uplecione z gałęzi i osłonięte od niepogody dachem z liści i si-towia. Wdrapano się na drzewo i w gnieździe odnaleziono owłosione gęsto, podobne do małpy stworzenie. Po ściągnięciu broniącego się za-ciekłe, przekonano się, iż jest to zdziczały zupełnie człowiek, który za-pomniął już nawet mowy ludzkiej i wydawał tylko pewne dźwięki i okrzyki gardłowe. Okazało się, że to przestępca, który w roku 1905 uciekł z wię-zlenia i skrył się w lasach.

Na ekranach Londynu Ks. Bernard Hubbard T. J., który w towa-rzystwie kilku osób odbył niebezpieczną wycieczkę naukową do Alaski, celem poznania krateru Antakchaka, największego wulkanu na świecie, uwiecznił tę swoją wyprawę na taśmie filmowej. Film ten odznaczający się wielkimi zdolnościami artystycznymi i niezwykłą wartością naukową wyświetlono w teatrze politechnicznym w Londynie.

W Etiopji (Afryka) — Misjonarze jednego z okręgów misyjnych za-częli w 1929 r. hodować herbatę. Otrzymano gatunek herbaty, której aromat przypomina herbatę chińską.

Pozyskanie choćby jednego nowego prenumeratora dla naszego „Posańca Matki Boskiej Saletyńskiej“ jest czynem apostołskim.

Siła dzieci.

Jedno przybrało habit św. Dominika, drugi karmelitański. Ojciec ich był prezesem sądu apelacyjnego w jednym z większych miast Francji. Prawy, nieposzlakowanej uczciwości, cieszył się ogólną sympatją i poważaniem. Wykształcony na pisarzach starożytnych, przejął się ich pogańskim duchem, ich mądrością, ale też ich zupełną obojętnością religijną. Łona jego, kobieta wielkich zalet,

obowiązkowa, sumienna, roztaczała woń cnót domowych, ale jak jej mąż była niereligijną i w tym duchu wychowywała dzieci swoje nie chrzcząc ich nawet. Wtém zaszedł wypadek, który wstrząsnął publiczną opinią miasta. Oto dyrektor jednej ze szkół katolickich oskarżony został o popełnienie zbrodni. Prezes sądu apelacyjnego po rozpatrzeniu sprawy, uznał oskarżonego niewinnym i orzekł, że zarzuty stawiane mu, były oszczerstwem. Uwolnił go natychmiast, aby mógł dalej pełnić swoje obowiązki, a będąc człowiekiem nadzwyczaj szlachetnym i chcąc jakoby wynagrodzić dyrektorowi poniesiony uszczerbek na sławie, wziął swego 9-letniego syna ze szkoły państwowej a powierzył go opiece niewinnie oskarżonego. Zrozumiano postępek prezesa i zakład owego dyrektora, do tąd omijany, wypełnił się szczerze uczniami.

Od trzech już dni Jerzy wychodził rano do szkoły i powracał do domu na noc. Pokój jego, jak i młodszej siostry, stykał się z sypialnią rodziców, rozświetloną nikłym światłem nocnej lampki. Po ułożeniu malców do łóżka i serdecznem dobranoc, matka odeszła. Kilka chwil jeszcze nadśluuchiwał Jerzyk, czy cisza panuje bezwzględna, poczem wysunął się cichutko z łóżka, podszedł do siostry, wołając: — Janko, Janeczko, wielka nowina. — Co takiego? — Ty nie wiesz, że istnieje Bóg. — Któż to taki? Ktoś jeszcze lepszy od tatusia i czulszy od mamusi. Aby nam życie uprzyjemnić, stworzył słońce, gwiazdy, kwiaty. Wiesz, że nieraz zadawaliśmy sobie pytanie, kto jest ten, kto słońce zapalił na firmamencie,

kto wodom wyznaczył granice i świat ten powołał do życia. Tatusz mówił, że to natura. No, dobrze ale Bóg stworzył tę naturę. To wielka nowina! Tylko nie mów o tem nikomu, dobrze? Obiecujesz? Koledzy śmiali się ze mnie, widząc moje zdumienie i dziwiąc się, że mam już 9 lat, a o Bogu nie słyszałem! — A mogę mamie powiedzieć? — pytała Janeczka. — Teraz nie. Poczekaj, aż dowiemy się coś więcej. Dobranoc, Janeczko. Dobranoc, Jerzyku! Nazajutrz o tej samej godzinie, ta sama przezorność przed wszczęciem rozmowy. Zaczęła zaciekawiona Janeczka: — Dowiedziałeś się czegoś nowego? — Bardzo dużo nawet. Wiesz, można mówić do Boga i to nazywa się modlitwą. — A gdzież to można uczynić? Wszędzie. Bóg jest tu z nami, jest równocześnie na całym obszarze ziemi. Jankę zdjęło lekkie przerażenie; wsparła główkę na rączkach i wymówiła drżaco: — On tu jest, a my jesteśmy nieubrani. — To Mu jest obojętne, On widzi wszystko, wszędzie zawsze. A dlaczego my Go nie widzimy? — Bo jest Bogiem. On widzi to, czego my widzieć nie możemy. My jesteśmy mali, a On jest wielki, bardzo wielki, A o czem mamy do niego mówić? Jeszcze nie wiem. Jestem tylko bardzo zadowolony, że zmieniłem szkołę, by móc się o tem dowiedzieć. Tatusz pewnie naumyślnie tak zrobił. Wątpię, nie mów nawet nic mamie. Dlaczego? Pomyśl o wuju Robercie. Rodzice nie wspominają go nigdy, gdyż im to przykrość sprawia. Możliwe, że tatusz miał jakiś zatarg z Bogiem i dlatego nie chce o Nim słyszeć! — Ale to byłoby nieznośne, gdyby nam zakazał mówić o Bogu — filozofuje Janeczka. Kiedy nie może, bo Bóg jest większym, o wiele większym, niż tatusz.

Tajemnicze rozmowy ponawiały się co wieczór. Zwróciło to uwagę rodziców, którzy z pokoju swego przysłuchiwali się dziecięcej dyskusji, zaciekawieni a wkońcu wzruszeni. Pewnego dnia państwo X. otrzymali zaproszenie od dyrektora zakładu, do którego uczęszczał ich syn, na wieczorek. Byli oszołomieni i zaskoczeni przyjęciem, jakiego doznali, a więcej może atmosferą, która ich tu otoczyła. Serdeczność i oddanie nauczycieli, zaufanie i szacunek uczniów, tworzyły wspólność duchową, łączność niewymuszoną. Wszyscy tu czuli się doskonale. Pogadanki dzieci postawiły przed panem X. pewne zagadnienia, które należało rozwiązać. Dyrektor szkoły, który pod ciężarem nieszczęścia i zniesławiającego go oskarżenia nie wyszedł na chwilę z równowagi, pozostał nadal spokojny; taki człowiek musiał posiadać niezaprzeczoną wartość i taki kłamać nie mógł. To co mówił uczniom swym, to co im wykładał, płynęło z najgłębszych jego przekonań, opartych o prawdę, przekonań, które stały się dlań siłą w doświadczeniu, prostotą w triumfie, pokojem ducha promieniającego na zewnątrz.

P. X. przyzwyczajony do sumiennego załatwiania spraw życiowych i tego nie chciał lekceważyć. Dotychczas religja

i Kościół znane mu były z zeznań przeciwników. To nie wystarczy. I oto teraz wracały mu często w myśli słowa wyrzeczone przez dyrektora, gdy oddawał mu syna do szkoły: Pana dusza jest zbyt prawa i szlachetna, by nie spotkała Boga. Bóg!... Aby zrozumieć, co oznacza to słowo nieograniczone i nieskończone, trzeba czytać książki, które Go uczą poznawać, książki autorów, którzy doń dotarli. Ogromny pochod nazwisk stanął mu przed oczyma a zarazem dostojność powaga i czystość ich życia. Pan X. zaczął czytać, notować, zastanawiać się. Naszła nań godzina łaski, przemówił do Boga. Modlitwa jego była pokorną prośbą ślepego z Jerycha: Panie, daj abym przejrzał. Czytał Ewangelię, Naśladowanie Chrystusa i dusza jego już tak piękna i czysta wznosić się poczęła tam gdzie graniczą Stwórca i natura. Żonę swoją wtajemniczył w swój świat odkryć i poznania.

Jerzy rzekł pewnego wieczora do siostry swej: Zdaje mi się Janeczko, że tatuś pojednał się z Bogiem. — Tem lepiej. Będziemy mogli wspólnie się modlić, a ja nie będę miała tajemnic przed mamą. Jednego ranka pan X., wchodząc do swego pokoju, potknął się o jakiś przedmiot. Podnosi, patrzy, — stara zniszczona książka do nabożeństwa ich kucharki Modesty. Otwiera i w tej chwili wysunęła się z książeczki przypadkiem kartka papieru, pokryta dużym, niewprawnym pismem kucharki. Zaciekawiony, czyta: Boże, dziękuję Ci, żeś mi dał tak dobrych chlebobawców. Jedno im daj, aby Cię poznać i pokochać mogli! Daj im Panie to, co jest siłą moją i życiem mojem. Oddałam ich pod opiekę Anioła Stróża i ufność moja zawiedziona nie będzie. Wzruszony do głębi p. X. odłożył książkę. Przy spotkaniu z kucharką rzekł: — Oto książka twoja, przeczytałem to, co czynisz dla nas, serdecznie ci dziękuję. Ach Panie, — zawołała Modesta, czerwona jak piwonja. zmieszana. — Pan się nie gniewa za ten medalik? — Jaki? — Ach tak! bo go nie było w książce, a Pan nic nie wie! — Cóż to ma znaczyć? — Otóż widząc, że państwo tacy dobrzy, delikatni, a dzieci tak grzeczne... — To cóż z tego? — roześmiał się p. X. — To wszyłam medalik Matki Najśw. wewnątrz ubrania! Dobra Modesto! Ze łzami w oczach, przejęty do głębi pan X. uściśnął serdecznie rękę tej wyjątkowo szlachetnej dziewczyny.

Jerzy i Janka przyjęli chrzest wraz z rodzicami i 1-szą komunię św. Wspólnie już odtąd modlili się, wierzyli, ufali i kochali. Pan X. z żoną przeszli już próg wieczności, opuścili na zawsze to, co boli i cierpienia zadaje. Widzą to, w co my wierzymy.

Wiadomość o procesie kanonizacyjnym Jezuitów - męczenników Izaaka Joguesa, Jana de Brebeuf i ich towarzyszy przyjęta została w stanie New York wielką radością, zarówno przez sfery katolickie, jak i przez protestantów. W związku z tem odbyło się szereg odczytów, wygłoszonych przez historyków na temat męczeństwa bohaterskich Jezuitów w obecności licznie zgromadzonej publiczności i duchowieństwa katolickiego. W wielu miastach uczczono pamięć pierwszych misjonarzy przez nazwanie ich imieniem ulic, parków i placów.

Prasa kolonialna włoska podaje, że w Swaziland (Afryka Południowa) rozpoczął pracę misyjną ks. Michael Ramsay, były misjonarz anglikański na ziemiach republiki Oranje. W czasie swej długoletniej pracy misyjnej doszedłszy do przekonania o błędach nauki anglikańskiej, porzucił anglikanizm w r. 1921. Święcenia kapłańskie otrzymał w Rzymie.

Były minister oświaty na Łotwie ks. Dominik Jaudzems został zamianowany przez rząd dyrektorem Państwowego Pedagogicznego Instytutu w Rzeżycy na miejsce zmarłego nagle ks. Nikodema Rancana. Vicedyrektorem tutaj jest od dawna ks. dr. J. Mygliniks. Kierownictwo Pedagogicznego Instytutu w Rzeżycy od szeregu lat spoczywa w ręku katolickich kapłanów. Na całą Łotwę istnieją cztery tego rodzaju instytuty. Z Rzeżycy wychodzą nauczyciele ludowi na całą katolicką Łatgalię.

Powróciła z Rzymu delegacja ośmiu duchownych anglikańskich i tyluż wybitnych przestawicieli świeckich ruchu propagandy jedności katolickiej, którzy pojechali do Wiecznego Miasta, jak oświadczył kierownik wycieczki, Fynes-Glinton, aby pomodlić się u grobu św. Apostołów o powrót kościoła anglikańskiego do jedności z Rzymem. W czasie pobytu w Rzymie delegacja przyjęta była na specjalnej prywatnej audjencji u Ojca św.

Według wiarogodnych informacji, zebranych przez prasę niemiecką, katastrofa głodu na Ukrainie sowieckiej przybrała tak potworne rozmiary, iż w ciągu ośmiu miesięcy, od stycznia do sierpnia ub. r. zmarło tam śmiertelnością głodową 6 milionów ludzi. Jak obliczają w tym samym czasie około 9 milionów głodujących chłopów porzucito swoje wsie i ruszyło w poszukiwaniu chleba do innych okolic Rosji. Niektóre okręgi, jak Winnica i Czernichów, zostały z tego powodu wyludnione. Centralny rząd sowiecki powołał do życia specjalny urząd, którego zadaniem jest osiedlać w tych wyludnionych okręgach Ukrainy Wielkorusów i Żydów. Ze przytoczone wyżej cyfry odpowiadają rzeczywistości, świadczy choćby ten tylko fakt, że nawet prasa sowiecka mówi o dwóch milionach ofiar klęski głodowej w ostatnim krótkim okresie czasu.

Ojciec św. przyjął na specjalnej audjencji prezydenta katolickiego związku dziennikarzy w Stanach Zjednoczonych Ryszarda Reid'a. Papież

interesował się żywo stanem pracy katolickiej w Ameryce i udzielił dziennikarzom katolikom oraz pracy swego błogosławieństwa apostołskiego. „Niema innego środka — mówił Namiestnik Chrystusowy — za pomocą którego możnaby zdziałać tak wiele dla Kościoła, jak za pośrednictwem prasy katolickiej. zwłaszcza w dzisiejszych czasach“.

Od dłuższego już czasu daje się zauważyć na terenie Besarabji ruch, dążący do Unji z Kościołem katolickim, ruch ten stale się rozszerza i poczyną przybierać tak znaczne rozmiary, że należy się spodziewać jak najpomyślniejszych rezultatów. Sprawą powyższą zainteresowały się nawet pisma katolickie poza granicami Rumunii, jak np. „La Croix“, poczynny dziennik, wychodzący w Paryżu, który dwukrotnie już (raz w kwietniu, drugi raz w maju roku ubiegłego) zamieszczał dłuższe artykuły na temat dążności prawosławnych besarabskich ku Unji. Ruch ten ma tem większe znaczenie, jeśli się weźmie pod uwagę fakt, że Besarabja stanowi właściwie granicę wschodnią nie tylko Rumunii, ale częściowo całej kulturalnej chrześcijańskiej Europy. Podziwiać należy wytrwałość tych duchownych prawosławnych (jest ich dziś przeszło 300, co stanowi trzecią część ogólnej liczby kapłanów prawosławnych w Besarabji), którzy mimo szyskan i trudności ze strony wyższego duchowieństwa prawosławnego, jak i ze strony władz, w dalszym ciągu propagują wśród ludności miejscowej ideę połączenia kościołów. Znaczną rolę w całej akcji odgrywa tutaj O. Jeremjasz Cecan, który na łamach swego dziennika prowadzi energiczną działalność polegającą nie tylko na krzewieniu zasad religijnych ale równocześnie i na podnoszeniu poziomu umysłowego ludności, która na skutek rozpanoszenia się w tej części kraju żydostwa, oraz komunistów wystawiona była na wielkie niebezpieczeństwo agitacji bezbożniczej. Cały świat katolicki z zainteresowaniem śledzi postępy ruchu unijnego w Besarabji, rozumiejąc dobrze, jak wielkie posiada on znaczenie tak z punktu widzenia religijnego, jak społecznego oraz politycznego.

Z opowiadań księży, którzy powrócili w ostatnich dniach z więzień sowieckich, wynika, że obecnie na terenie Rosji zna duje się 110 kapłanów katolickich. Wszyscy oni są w niezwykle opłakanych warunkach życiowych nie mówiąc już o katuszach moralnych, na które są wystawieni ze strony G. P. U. W Kownie z inicjatywy arcybiskupa ks. Skwirskiego powstała myśl zwrócenia się do międzynarodowego Czerwonego Krzyża z prośbą o pomoc dla kapłanów na terenie Rosji, jak również uproszenie rządu litewskiego o interwencję na drodze dyplomatycznej w celu zwolnienia uwięzionych księży.

Ostatnio zwrócił się z prośbą do J. Ks. Biskupa Szelażka o przyjęcie na łono Kościoła b. duchowny prawosławny ks. Konrad Ławreńczuk wystosował list otwarty do metropolity prawosławnego Djonizego. Opuszczając zarzuty pod adresem Metropolity i jego polityki, jako dotyczące wewnętrznych spraw Cerkwi prawosławnej w Polsce, przytaczamy zasadniczą część listu: Gdy szukałem prawdy, Chrystus Zbawiciel pomógł mi ją odnaleźć w jedynym prawdziwym, prawdziwym Kościele katolickim pod wodzą Patrjarchy Powszechnego, Papieża Rzymskiego. W obrębie tego prawdziwego Kościoła Chrystusowego będę się modlił i za Was, Władko, abyście bez pychy żywota z pokorą, przyczynili się do spełnienia nakazu Chrystusowego o jednym stadzie i jednym pastwie. W tej nadziei dziękuję Wam za uniewinnienie mnie od rozmaitych zarzutów niesprawiedliwych, dziękuję też za powierzona mi parafję we wsi Lipie i wogóle za wszelkie łaski Wasze Władko, bo od dziś uznaję nad sobą władzę Kościoła katolickiego i należę do niego:

Poznawszy prawdziwą wielkość i prawdę w Kościele katolickim, wolę tam być ostatnim, nawet człowiekiem świeckim, niż kapłanem prawosławnym pod Waszym kierunkiem duchownym.

Paryski organ komunistyczny „L'Humanité“, który zawsze wrogo występuje przeciwko Kościołowi katolickiemu, zamieścił w jednym ze swych ostatnich numerów artykuł, świadczący nader wyraźnie, że

„L'Humanité“ jednakże bynajmniej tego swego wroga nie lekceważy. Oto jakimi słowami dziennik komunistyczny składa hołd organizacji, sprawności oraz mądrości Kościoła:

„Postępy organizacji katolickiej stanowią najlepszą miarę jej możliwości w zakresie praktycznej akcji społecznej. Wartość i znaczenie przeprowadzanych przez Kościół katolicki badań naukowych, opartych na dokumentach historycznych, metodycznych i drobiazgowych, zmusza nas do przyznania, że broń, posiadana przez katolicyzm, nie może być w żadnym wypadku zlekceważona. Wysiłek czyniony przezeń w kierunku dostosowania się do życia współczesnego, jest tak rozsądny, że powinniśmy brać z niego przykład“.

Podług ostatnich statystyk ojcowie Ducha Świętego którzy poświęcają się pracy misyjnej w prefekturze apostołskiej w Cubango (kolonie portugalskie w Afryce) uzyskali w ciągu ostatniego roku zgórą 10.000 nawróceń. Cubango zaliczane jest do misyj, które cieszą się największymi ilościami nawróconych. W roku ubiegłym do Chrztu św. przystąpiło 25.566 tubylców.

W Medjolanie zmarł znakomity uczoney i filozof Bernardino Varisco, senator i długoletni profesor filozofii teoretycznej na królewskim uniwersytecie w Rzymie. Profesor Varisco w ciągu swego życia jako przedstawiciel pozytywizmu, niejednokrotnie zwalczał Kościół katolicki, jednakowoż w ostatnich latach na skutek gruntownych studiów nad religią chrześcijańską, a w szczególności katolicką, coraz bardziej poczał się zbliżać do Kościoła, stając się też w końcu praktykującym katolikiem. Przed śmiercią przyjął ostatnie Sakramenty św.

Sześć milionów pogan pozyskanych dla Kościoła katolickiego. Przemawiając na zebraniu Akademickiego Związku Misyjnego, kardynał Innitzer zaznaczył między innymi: „Napływ dusz do Kościoła wzrósł do tego stopnia, że w czasie pontyfikatu obecnego Ojca św. pozyskanych zostało dla nauki Chrystusowej więcej niż sześć milionów pogan w różnych krajach. Jak potężnym jest ten pęd ku światłości, może świadczyć fakt, że w okresie tym otworzono 400 seminarjów duchownych, do których zgłosiło się 16.000 kandydatów.“

Twórczość Jana Matejki.

Gdy powstała w trzynastym wieku reakcja przeciwko poniżeniu sztuki prawdziwie religijnej, z imionami wielkich artystów mogła powiązać i imię Matejki. W obrazach historycznych podkreślał on zrządzienia Opatrzności, a w obrazach religijnych uplastyczniał figuralnie Niebo ponad naszą ziemią, bo „Polska jest matką Świętych.“

Młodzieńcem będąc pozostawał w szczerej przyjaźni ze Stanisławem Gieburtowskim (bratem późniejszej żony) klerykiem seminarjum tarnowskiego, poważnie myślącym i wykształconym. Jego wpływom można poniekąd zawdzięczać tę czystość w obyczajach, jaką Matejko zachował przez całe życie i kształtowanie religijnych pojęć. Pobożność Matejki jego,

wiara była budującą swoją szczerością i wielkością. Wierzył poprostu, a gorąco, jak tylko wybrani umieją.

Takie to usposobienie charakteryzuje dwóch równocześnie żyjących i z sobą zbliżonych ludzi. Szujski miał namiętne, burzliwe pragnienie poznania Boga i zjednoczenia z Nim, Matejko miał w sobie niezmienną prostą wiarę i miłość, jakie spotykało się na wsi, w klasztorach i u dzieci, jak gdyby żadna znajomość złego nie dostała się do jego myśli i serca. Uważał on, że na niezdecydowanym chrześcijańskim załamuje się wyczuwana tylko, a nie rozumiana tęsknota religijna. Jako artysta, Matejko wskazywał, że „kiedy artysta wypiera się związku natchnienia z Bogiem, kiedy ten związek zrywa — następuje czczość, jałowość, zmierzch sztuki, upadek”. Ze o podniosłe znaczenie prosił Boga że ich szukał w pacierzu, w czasie spełniania praktyk religijnych, to mamy tego dowody w jego listach szczerych i prostych, we wspomnieniach jego sekretarza Gorzkowskiego, przyjaciela Stanisława Tarnowskiego, Hoesicka i in.

Tarnowski w swem dziele poświęconem Matejce odnotował fakt następujący: „W Wielki Piątek, 1884 r. Matejko bardzo smutny odwiedzał groby. Trwało to kilka godzin. Czy w modlitwie znalazł pociechę, czy tylko w rozmyślaniu Męki Pańskiej natchnienie, dość, że po powrocie przystąpił natychmiast do namalowania Zmartwychwstania Pana Jezusa. Obraz skończył w 10 dni. W poemacie Pola powiedziano jakoby Wit Stwosz, po wykonaniu Krucyfiksu nie miał odwagi przebić Bogu dłutem bok, miał uczucie, jakoby naprawdę miał zadać ranę, i Matejko nie mógł się odważyć na zrobienie ran”.

Matejko od dziecięcych lat modlił się przed owym to Krucyfiksem Wita Stwosza. A jak się modlił, dowiadujemy się z listu pisanego do narzeczonej p. Giebułtowskiej: Jam płakał rzeką łez przed Chrystusem w Marjackim kościele... w skutku jakiejś bezpociechy, bezcelowości“. Z tego to okresu pochodzą takie prace, jak: Stańczyk, zapoczątkowanie Skargi, Jan Kochanowski z Urszulą, zapoczątkowany Wit Stwosz z wylupionemi przez Niemców oczami, który zsyła na jego głowę snop swoich promieni. Do dzieł malarskich Matejki, w których on podkreślał zrządzania Opatrzności należą w pierwszym rzędzie: Kazanie Skargi, tego kapłana-proroka, w takich zaś obrazach jak Grunwald, Joanna d' Arc, Zaprowadzenie chrześcijaństwa, Klęska Lignicka, Chrzest Litwy, Częstochowa oblężona przez Szwedów — szło Matejce o to, by oznaczyć religijny charakter danego wieku, a wprowadzeniem go dodać obrazowi więcej wzniosłości. Kiedy cykl malarstwa historycznego do pewnego stopnia był zakończony, Matejko zapragnął zakończyć służbę swoją malarstwem religijnem. To należało do jego marzeń od lat młodzieńczych. „Wywdzięczyć się Bogu za dary, które mu dał, przez to, że

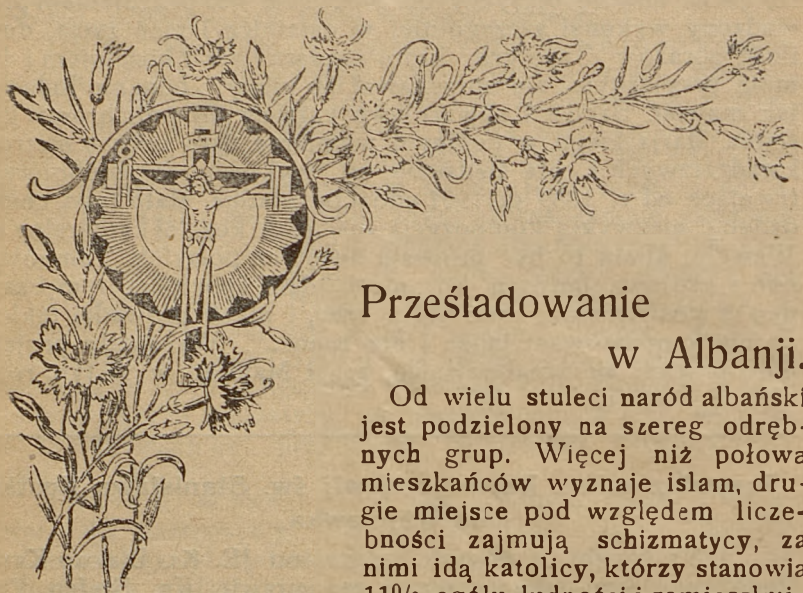
się je na chwałę ojczyzny obróci". Tem oto pragnieniem prowadzony wykonał szczególnie w ostatnich latach życia, dużą ilość obrazów Świętych, które rozdarowywał kościołom i domom przyjaznym, nie sprzedawał ich nigdy, „bom nie Judasz“, jak mawiał. Szkice i akwarelowe kartony do polichromji kościoła Marjackiego w ogólnym wymiarze dało tysiące metrów kwadratowych i całe śledzenie za wykonaniem zdobnictwa. trwające od r. 1889 do 1901 oddał bezpłatnie. Mało tego, chciał ozdobić niezwykłą kompozycją malarską kościół katedralny na Wawelu. Miała to być procesja świętych polskich. Tam miała być i królowa Jadwiga, bo „niech idzie apostołka i męczennica z poświęcenia, choć nie z krwi, i niech prowadzi takich, co nie kanonizowani także i nie znani...“. Wspaniały projekt nie doczekał się zrealizowania, zgasł Matejko w 55-tym roku ofiarnego życia.

Przywiezienie z Rzymu relikwii św. Stanisława Kostki do Włocławka.

Dnia 27 ub. m. powrócił z Rzymu JE. Ks. Biskup Karol Radoński i towarzyszący mu w tej sprawie Ks. Stefan Pietruszka, dyrektor Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej. Ojciec sw. szczegółowo interesował się stanem duszpasterstwa na terenie diecezji włocławskiej, oraz rozwojem Akcji katolickiej i Gimnazjum im. Długosza we Włocławku. Przeglądając prospekt Gimnazjum im. Długosza wręczony Mu przez JE. Ks. Biskupa, Papież zaznaczył, że bardzo leży Mu na sercu pomyślny rozwój i przyszłość tej prawdziwie katolickiej placówki naukowej. Również interesował się rozwojem Seminarjum Duchownego, oraz Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej naszej diecezji.

JE. Ks. Biskup Karol Radoński przywiózł z Rzymu relikwie św. Stanisława Kostki dla młodzieży katolickiej zrzeszonej w Stowarzyszeniach Młodzieży Polskiej, a rozwijających się bardzo pomyślnie na terenie diecezji włocławskiej pod Dostojnem protektorem ks. Biskupa. Dla relikwii ufundował Najdostojniejszy Protektor piękny relikwiarz. Relikwie św. Stanisława znajdują się obecnie w kaplicy pałacu biskupiego, skąd zostały przeniesione w niedzielę dnia 5 listopada ub. r. o godzinie 4-ej popołudniu, w uroczystej procesji do Katedry.

**„Posłaniec M. B. Saletyńskiej“
powinien się znajdować w każdym katolickim domu.**

Prześladowanie w Albanji.

Od wielu stuleci naród albański jest podzielony na szereg odrębnych grup. Więcej niż połowa mieszkańców wyznaje islam, drugie miejsce pod względem liczebności zajmują schizmatycy, za nimi idą katolicy, którzy stanowią 11% ogółu ludności i zamieszkują północną część kraju. Katolicy albańscy, tworzący w tych okolicach zdecydowaną większość, są zdrowym, wysokowartościowym elementem. Umieją oni bronić wiary swych przodków, a gdy zajdzie potrzeba, nawet z bronią w ręku.

Stosunki wewnętrzne w Albanji pozostawiają wiele do życzenia. Gdy w r. 1912 Albanja uzyskała niepodległość, zdawało się, że nadeszła epoka rozkwitu kraju. Jednakże wojna bałkańska zniweczyła te nadzieje. Na początku wojny światowej na widowni politycznej zjawił się młody, ambitny człowiek, dzisiejszy król Albanji, Achmend Zogu, mahometanin z pochodzenia, który za wszelką cenę postanowił opanować władzę. Rewolucja narodowa w r. 1924 wypędziła go z kraju, ale już w sześć miesięcy potem Zogu powrócił, otoczony swymi zwolennikami i cudzoziemskimi wojskami. Po upływie dwu lat wybuchła nowa rewolucja, ale miała ona jak najgorsze skutki dla powstańców. Północna Albanja została spustoszona, nastąpiły masowe egzekucje, wśród rozstrzelanych znalazł się również ksiądz katolicki D. Gazulli, który wcale nie brał udziału w powstaniu. Achmed Zogu zawarł teraz słynny układ z Włochami a gdy w r. 1928 ogłosił się królem, można było przypuszczać, że zaspokoiwszy żądze władzy, poniecha szkodliwych dla kraju intryg.

Płonne to jednak były nadzieje. Król, mimo że posiadał oparcie w wojsku, otoczył się ludźmi stanowiącymi zwartą, zakonspirowaną klikę, która poczęła realizować prgram polityczno-społeczny o charakterze antychrześcijańskim, panisla-

mistycznym i wybitnie zacofanym. Wielu członków owego towarzystwa zajmowało najwyższe stanowiska państwowe. Rozumie się, że taki stan musiał wywołać powszechne rozgoryczenie. By uspokoić społeczeństwo, utworzono nowe ministerjum. Był to jednak tylko prosty wybieg, zmierzający do uspienia czujności publicznej, gdyż w nowym rządzie znalazło się wielu dawnych ministrów, a wśród nich dr. M. Ivanaj, jako minister wyznań, który był narzędziem w rękach tajnego stowarzyszenia. Wbrew zapewnieniom króla już w marcu tego samego roku rząd wydał rozporządzenie, na mocy którego zamknięte zostały wszystkie szkoły katolickie i prywatne. Dekret ten godził przedewszystkiem w szkoły franciszkańskie, które w Albanji należą do najstarszych i do najbardziej popularnych, dotknął jednak i ojców Jezuitów, którzy musieli zamknąć swoje gimnazja w Skutari i Tiranie. Episkopat Albanji pod przewodnictwem arcybiskupa ze Skutari, ks. Łazarza Mioda, w memorjale przesłanym rządowi zaprotestował przeciwko naruszaniu praw, które zagwarantowane zostały przez Ligę Narodów. Wskutek odmownego stanowiska rządu biskupi skierowali formalny protest do Genewy. Mimo, że Liga Narodów nie wypowiedziała jeszcze w tej sprawie swojej opinji, rząd albański w dniu 20 września ub. r. wystąpił z nowymi represjami wobec szkół. Sytuacja jest naprężona. Ludność żyje w atmosferze obaw i niepewności. Dochodzi do tego, że adwokaci boją się występować w obronie krzywdzonej przez władze ludności. Tak było np. w dniu 22 września rb., kiedy przed sądem stanęło 50 studentów katolickich. Rząd zamierza rozwiązać wszelkie stowarzyszenia katolickie. Stanowisko władz w kwestji szkolnej jest tembardziej niezrozumiałe, że w wielu dzielnicach kraju z wyjątkiem zamieszkałej przez ludność katolicką północnej Albanji, liczba analfabetów dochodzi do 80 a kadry nauczycielstwa państwowego są więcej niż niewystarczające. Szkoły państwowe, przeniknięte duchem bezbożności, wywierają zgubny wpływ na młodzież.

Metody, stosowane przez rząd w Tiranie, wywołały emigrację polityczną. Znany poeta narodowy Albanji, o. Georgius Fishta, franciszkanin, który reprezentował swój kraj na wielu kongresach, a m. in. na kongresie pokojowym w Wersalu, przebywa na dobrowolnem wygnaniu we Włoszech. Według ostatnich pewnych wiadomości, ma być zwolnionych 225 oficerów katolików. W Skutari wielu katolików przebywa w więzieniu,

Korespondencja „Poślańca”.

Rozliczne są łaski, jakich hojnie udziela Marja Saletyńska tym wszystkim, którzy się do Niej uciekają i o pomoc i ratunek w potrzebach duszy i ciała proszą.

Sprawdzają się te słowa: „że od wieków niesłyszano, ażeby kto uciekając się do Matki Najświętszej i prosząc Ją o ratunek, miał być opuszczonym” — Dlatego to, jeżeli nieraz cierpimy, rozpaczamy w niedoli życia naszego, przyczyną naszego smutku i przygnębienia jest to, że zapominamy, że Marja jest Matką naszą... Ona gorzkie łzy wylewa na Górze Saletyńskiej — ażebyśmy w tych Jej łzach i cierpieniu znaleźli pociechę, siłę do przewyciężenia trudności tego życia.

Nie zapomnijmy o tem, że Marja pragnie naszego szczęścia, zna nasze bóle, widzi naszą niedolę! A więc zawsze i wszędzie, w potrzebach duszy i ciała idźmy do Marji Saletyńskiej i prośmy a otrzymamy, szukajmy a znajdziemy...

Upraszamy osoby, które otrzymały jakąś łaskę od Marji Płaczącej i pragną za nią publicznie podziękować, choć przez to innych pobudzić do dziecięcej ku Niej ufności, ażeby się postarały o potwierdzenie swego podziękowania przez ks. Proboszcza, a cudownego uzdrowienia o potwierdzenie lekarza.

Przy podziękowaniu nie ogłaszamy ofiar nadesłanych, gdyż pokwitowanie odbioru wysyła redakcja „Poślańca”, a Marja Saletyńska dobrze wie, kto pamięta o tem, ażeby przez modlitwę i ofarę Jej cześć i chwałę rozszerzać coraz więcej i dalej... Podziękowania umieszczone w „Poślańcu”, (jakkolwiek nie wszystkie) świadczą o dobroci, opiece macierzyńskiej Marji Saletyńskiej względem tych, którzy się do Niej uciekają i o pomoc i wsparcie proszą.

Miłość i dziękczynienie w sercach naszych coraz gorętsze niech powstaje ku Tej, Która „nieustannie prosi za nami swego Syna” i tak długo za nas cierpi.

Otynja. Za wysłuchanie mojej prośby składam Matce Boskiej Saletyńskiej najgorętsze dzięki z prośbą o dalszą opiekę.

Julja Wlazłowska.

Pińsk. Jeszcze w miesiącu sierpniu zachorowała ciężko moja siostrzenica. Choroba była tak ciężka, że lekarze zwątpili o uleczeniu. Odprawilem Mszę św. do M. B. Saletyńskiej. I zostałem wysłuchany. Marja Saletyńska uzdrowiła ją! Za tak wielką łaskę dzięki składam M. B. Saletyńskiej.

ks. Bolestaw Jabłoński.

Przemęt. Matce Boskiej Saletyńskiej składam najserdeczniejsze podziękowanie za odebrane łaski i proszę o dalszą opiekę.

J. Ł.

Przemysł. Matuchnie Saletyńskiej gorąco i serdecznie dziękuję za otrzymane łaski i polecam Jej opiece całą naszą rodzinę.

Michalina Schönnpfluzanka.

Roklinghausen (Niemcy). Za uzdrowienie mojej córki z ciężkiej choroby Matce Boskiej Saletyńskiej składam serdeczne dzięki.

F. A.

NEKROLOG.

*Polecają się pobożnym
modłom naszym dusze śp.
Dobrodziejów i Czytelników
„Posłańca M. B.
Saletyńskiej“:*

Agnieszka Prałat, Grodzisko k/Lesz-
na. Franciszek Pożegowiak, Kąkolo-
wo. Zofja Lippay, Nowy Sącz. Józef
Łabuda, Klukowa Huta. Marja Ja-
remkówna, Zawadów. Stanisław Ka-
sperski, Balbina Napierała, Górską.
Marjanna Drozdowska, Miastko. Jó-
zefa Nowicka, Sarnowa.

Wieczny odpoczynek racz im dać Panie; a światłość wiekuista
niechaj im świeci na wieki wieków. Amen.

U progu tego Nowego Roku udajemy się do Was, Dro-
dzy Współpracownicy Saletyńscy, z gorącą i serdeczną prośbą,
ażbyście pamiętali o naszym i Waszym przyszłym kościele
M. B. Saletyńskiej w Dębowcu! Przypomnijcie Sobie ostatni
odpust, ostatnie uroczystości saletyńskie, jakie się odbyły we
wrześniu ubiegłego roku — zastanówcie się, czy nie jest to
rzeczą konieczną, niezbędną, ażeby w Dębowcu stanął kościół
pod wezwaniem M. B. Saletyńskiej? — Zapewne wszyscy
uczestnicy uroczystości saletyńskich są tej myśli i przyznają,
że kościół ku czci Marji Płaczącej musi stanąć.

A więc gorąco Was prosimy, Drodzy Czyciele Marji
Saletyńskiej, ażebyście nam dopomagali w urzeczywistnieniu
tego wielkiego dzieła przez modlitwę Waszą i ofiarę.

Gdyby nie te ciężkie czasy, jakie przeżywa świat cały
— już dawno mielibyśmy kościół pod wezwaniem Marji Sa-
letyńskiej — ale nie zniechęcajmy się — Marja Płacząca na-
szą nadzieją, więc dopomoże nam do spełnienia naszych zamiarów,
których celem jest Jej cześć i chwała.

Na budowę kościoła M. B. Saletyńskiej Dębowcu złożyli:

Ambroży Konkel, Władysława Weberówna, Pelagja Biels, Jadwiga
Steindlowa, W. Gąłowska, Józefa Dyrda, Matylda Swierczkova, Magda-
lena Nowak, Magalena Ratajczak, Marja Adamczykova, Zygmunt Le-
benstein, A. E., Sydonja Czadzyńska, Izabela Klonowska, Sylwestra Ma-
mocka, Michalina Plachówna, Marja Mańkowska, Jan Nowak, Ludwik
Kuraśnicki, Marjanna Rojecka, Zofja Zelazówna, Aurelja Kurowska, Anna
Hałasówna, Wiktorja Duda, Ignacy Taborski, Leopolda Matuszek, Marja
Świtkowska, Roman Tokarski, F. St. Rella, Józwiak, Wemel, Apolinar-
ska, Ludmiła Buczacka, Józefa Twórkowska, Ramutowa, Józef Gutkow-
ski, Józef Kozik, Michał Lisiak, Emilja Kostrzębska, Magdalena Muszyń-
ska, Marja Koszelewska, Jan Potraszewski, Jan Krowicki, Marja Czubała,
Antonina Słówkowa.

Na misje zagraniczne:

Stanisława Radaszkiewiczowa, Franciszka Grodecka, Aniela Kołkowska, Marja Małodobra, Siostry Felicjanki, Marja Switkowska, Ludmiła Buczacka, Antonina Słówkowa.

Ofiara na tak zwany „Chleb codzienny“ idzie na utrzymanie, na wyżywienie naszych kleryków, którzy po skończeniu swych nauk będą apostołami Marji Saletyńskiej, będą Jej cześć i chwałę głosić w Polsce i poza jej granicami, tam gdzie ich Opatrzność Boża przeznaczy. — Ci, którzy składają ofiary na „Chleb codzienny“ biorą czynny udział w wychowaniu „kapłana misjonarza“.

Gdybym był pozostał w świecie pisze słynny Biskup Bougaud życzyłbym sobie gorąco, by jaki kapłan, zawdzięczając mi swe powołanie, stawał codziennie, co rano przy ołtarzu i modlił się za mnie podczas Ofiary Mszy św. — To czynią i czynić będą nasi wychowankowie za tych, którzy składają ofiarę na „Chleb codzienny!“

Na chleb codzienny, jako podziękowanie M. B. Saletyńskiej za otrzymane łaski z gorącą prośbą o nowe złożyli:

Magdalena Nowak, Magdalena Ratajczak, Marja Adamczykowa, Stanisława Elżbieta Dymkówna, Magdalena Bielawska, Antoni i Bronisława Fedosiewiczze, Anna Misiorska, Józefa Czakućla, Julja Rączka, Jadwiga Hajdrowa, Katarzyna Ciołkówna, Maciej Wodecki, Marja Switkowska, Sydonja Chądryńska, Anna Ujma, Józef Pelc, Emilja Czucharska, A. Bemowa, Jan Szpuniar, Tomasz Sameryk, Bogumiła Cwynarska, Stanisława Kłączyńska, Hendryka Kędzierska, Zofja Borkówna, Anna Sekuła, Wacław Łacina, J. Z., Marja Kluge, Tomasz Zieliński, Honorata Gronickowa, Jan Scigała, Katarzyna Okarmowa.

Drogi Czytelniku

Posłańca Matki Boskiej Saletyńskiej!

 Tysiąc milionów pogan

pograżonych w ciemnościach niewiary i błędu wygląda pomocy Twojej, wyciąga rękę prosząc ze iza w oku o pomoc i ofiarę — wszak oni mają duszę nieśmiertelną! Pan Bóg dla zbawienia pogan wszystko uczynił — reszta zależy od was i od Ciebie...

Dopomóżmy im!

Nie każdy może poświęcić swe zdrowie, siły i życie całe, ażeby się udać w krainę pogan i tam głosić królestwo Chrystusowe. Nie każdemu Bóg udzielił tak wielkiej łaski.

Ale każdy może wesprzeć modlitwą i jałmużną.

oto: „Grosz na powołania misjonarskie“

ma na celu przyjąć z pomocą naszej młodzieży polskiej, pragnącej poświęcić się pracy misjonarskiej w Z g r o m a d z e n i u Księża Misjonarzy Saletynów.

ZAKŁAD MISYJNY w Dembowcu wychowuje przyszłych misjonarzy — jego bowiem wychowankowie już pracują pośród nieszczęśliwych Malgaszów. Zakład ten jest w wielkiej potrzebie, liczba powołań wzrasta z każdym dniem, niema ich gdzie pomieścić, trudno wyżywić.

Przyczyn się więc, ile możesz, ile Ci środki i warunki dozwolą, do rozszerzenia i powiększenia naszego zakładu misyjnego, do wychowania i wykształcenia jak największej liczby przyszłych apostołów misjonarzy.

Wspomóż nas ofiarą!

Pomnij, że Bóg jest miłosiernym dla miłosiernych.

XX. MISJONARZE SALETYNI

Dembowiec k/Jasła, woj. krakowskie

Za pozwoleniem Władzy duchownej.

Jasło, dnia 19 grudnia 1933 roku.

Ks. Dr. Jan Pasek
cenzor.

Styczeń 1934 r.

Uroczystość Trzech Króli 6 stycznia.

1	P.	N. Rok. Obrz. P. J.
2	W.	Makarego op.
3	S.	Genowefy p.
4	C.	Tytusa bm.
5	P.	Telesfora pm.
6	S.	Trzech Króli

1. Ewag. u św. Łuk. 2, 42—52

7	N.	1 po 3 Król., św Rodziny
8	P.	Seweryna op.
9	W.	Marcjanny pm.
10	S.	Jana Dobrego
11	C.	Hygina pap m.
12	P.	Arkadiusza m.
13	S.	Leoncjusza bm.

2. Ew. u św. Jana 2, 1—11

14	N.	2 po 3 Król., Hilarego
15	P.	Pawła I pustelnika
16	W.	Marcelego pap. m.
17	S.	Antoniego op.
18	C.	Katedy św. Piotra w Rz
19	P.	Henryka bm.
20	S.	Fabjana i Sebastjana m.

3. Ewang. u św. Mat. 8, 1—13

21	N.	3 po 3 Król., Agnieszki
22	P.	Wincentego i Anastego
23	W.	Zaślubiny N. M. P.
24	S.	Tymoteusza bm.
25	C.	Nawróć. św. Pawła ap.
26	P.	Polikarpa bm.
27	S.	Jana Chryzostoma bdk.

4. Ewang. u św. Mat. 20, 1—16

28	N.	Starozapustna, Flawjana
29	P.	Franciszka Salezego bdk
30	W.	Martyny pm. i Hiac. p.
31	S.	Piotra z Nolasko.

LEKCJA (Iz. 60). Wstań, oświeć się, Jeruzalem: bo przyszła światłość twoja, a sława Pańska weszła nad tobą. Bo oto ciemności okrywają ziemię, i mrok narody: ale nad tobą znajdzie Pan, a sława Jego nad tobą widzian będzie. I będą chodzić narody w światłości twojej a królowie w jasności wejścia twojego. Podnieś około oczy twoje, a oglądaj: ci wszyscy zgromadzili się, przyszli do ciebie: synowie twoi z daleka przyjdą, a córki twoje z boku powstaną. Tedy oglądasz, i opływać będziesz: zadziwi się i rozszerzy się serce twoje, gdy się obróci ku tobie zgraja morska, moc pogan przyjdzie do ciebie. Obfitość wielbłądów okryje cię, wielbłądy prędkie Madian i Efa: wszyscy z Saby przyjdą, złoto i kadzidło przynosząc, a chwałę Pana opowiadając.

Ewangelja (Mat. 2). Gdy się narodził Jezus w Betlejem judzkim, za panowania króla Heroda. oto mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy i mówili: Gdzie jest nowonarodzony Król żydowski? Ujrzelśmy bowiem gwiazdę jego wschodzącą, i przybyliśmy Mu oddać pokłon. Usłyszawszy to, król Herod przeraził się; wraz z nim cała Jerozolima. Zwoławszy tedy

wszystkich przedniejszych kapłanów i uczonych ludzi i wypyttywał ich, gdzie się miał Chrystus narodzić? A oni mu odpowiedzieli: W Betlejem judzkim; tak bowiem napisano u Proroka: „A ty Betlejem, Judy ziemico, zgłoś się nie najmniejsza pośród osad Judy; albowiem z ciebie wyjdzie władca, który ma poprowadzić lud Mój izraelski“. Wówczas to Herod, wezwawszy potajemnie Mędrców, pilnie ich wypyttywał o czas pojawienia się gwiazdy. I wysłał ich do Betlejem rzekł: Idźcie i zapytajcie się pilnie o Dzieciątka, a gdy znajdziecie, donieście mi, aby i ja poszedł Mu oddać pokłon. Oni tedy, po wysłuchaniu króla puscili się w drogę. A oto gwiazda którą widzieli przy wejściu, uprzedziła ich, aż się zatrzymała w pochodzie nad miejscem, gdzie było Dziecię. Widząc zaś gwiazdę, niezmiernie się ucieszyli. A wszedłszy do domu, znaleźli Dziecię razem z Marją, Matką Jego. i upadli na twarz i hołd Mu złożyli; otworzywszy zaś skarby swe, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirę. A pouczeni objawieniem we śnie, aby nie zbaczać do Heroda, inną wrócili drogą do krainy swej.

Nadaniem Księża Misjonarzy Saletyńów.

Odbito w Drukarni Państwowej w Rzeszowie, ul. 3-go Maja 9. — Tel. 98